

**UCHWAŁA NR II/13/18
RADY MIASTA KOLNO**

z dnia 28 grudnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w mieście Kolno na rok 2019**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, poz. 1000, poz. 1349 i poz. 1432) w związku z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i poz. 2244) Rada Miasta Kolno uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kolno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Przewodniczący Rady Miasta

Mariusz Rakowski

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W MIEŚCIE KOLNO NA ROK 2019

Wprowadzenie

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych oraz związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie miasta Kolno. Jego treść oparta jest na dokumentach:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.) określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Niniejszy dokument stanowi kontynuację i rozwinięcie działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Kolno na lata 2015 – 2024.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi umożliwia realizację działań profilaktycznych i zaradczych na szczeblu gminnym. Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego/miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zwanego dalej programem, jak i środki finansowe na realizację tych zadań. Źródłem finansowania programu są środki finansowe budżetu gminy/miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację:

- 1) Gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.),
- 2) Zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa a art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.),
i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Plan wydatków i koszt wykonania gminnego/miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ustala się w budżecie gminy/miasta uchwalonym rokrocznie na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Diagnoza problemów alkoholowych na terenie miasta Kolno przeprowadzona przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie.

Raport ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w drugiej połowie 2018 roku, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w mieście Kolno wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

1. Dorośli mieszkańcy miasta.

Badania miały charakter ulicznej ankiety w formie papier – ołówek i obejmowały mieszkańców miasta Kolno, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. W badaniu wzięło udział 170 osób, w tym 81 kobiet i 89 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wynosiła 38 lat.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym w szczególności obejmujących:

- 1) postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym,
- 2) zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze,
- 3) zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia,
- 4) zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e – papierosów,
- 5) zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu,

- 6) zagadnienia związane z przemocą w rodzinie, w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych,
- 7) zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

67% badanych mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że „dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany”. Łącznie 45% respondentów zna co najmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazła się marihuana i haszysz – 58% respondentów zna osoby, które przyjmują te substancje. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż w społeczeństwie istnieje szeroko rozpowszechnione przekonanie o nikłej szkodliwości marihuany, którą najczęściej przyjmuje się poprzez palenie suszu.

Wnioski z badania dorosłych mieszkańców miasta:

- 1) Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat instytucji oferujących pomoc osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie, należałoby przeprowadzić na terenie miasta kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy. Jedną z prostszych i najbardziej ekonomicznych metod dotarcia do dużej liczby osób byłyby plakaty oraz ulotki psychoedukacyjne zawierające informacje o lokalnych instytucjach, które niosą pomoc osobom doznającym przemocy.
- 2) Wydaje się konieczne przede wszystkim przeprowadzenie wśród mieszkańców miasta Kolno kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym spożywaniem. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców sięgających po alkohol. Dlatego należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami, czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

2. Dzieci i młodzież szkolna.

W badaniu wzięli udział uczniowie szkół podstawowych, klas gimnazjalnych oraz szkół ponadgimnazjalnych. Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, czy wszystkie pytania zostaną wypełnione.

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych:

- 1) alkoholu,
- 2) narkotyków,
- 3) dopalaczy.

Według badań „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną” opartych na Europejskim Programie Badań Ankiety w Szkołach ESPAD z 2015 r. napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa. Badania ogólnopolskie wykazały, że próby picia ma za sobą 83,8% gimnazjalistów z klas trzecich i 95,8% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Na tle badań ogólnopolskich uczniowie szkół podstawowych i gimnazjaliści wypadają korzystniej – inicjację alkoholową ma za sobą: 29% badanych uczniów SP, 45% uczniów GIM i 52% uczniów PGIM.

Wnioski z badania dzieci i młodzieży szkolnej:

- 1) W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się szeroka edukacja z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony własnych danych.
- 2) Dodatkowo, należy mieć na uwadze iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Samo korzystanie z komputera może być bardzo pożyteczne dla młodych ludzi, ale należy pomóc im w wyborze odpowiednich stron i portali. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu. Także nauczyciele mogą podsuwać uczniom na lekcjach adresy ciekawych stron związane w jakiś sposób z przedmiotem lekcji.
- 3) Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach obecny jest zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów. Na podstawie powyższych danych nie można uznać zjawiska tzw. chrztu jako marginalne. Aczkolwiek, stanowią one jednocześnie wskaźnik jego obecności w przestrzeni szkoły. Wobec czego powinny one skłonić do zapoczątkowania lub rozwijania w szkołach działań z zakresu zapobiegania agresji i przemocy oraz rozwiązywania konfliktów. Preferowane byłyby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych.
- 4) Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach, mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania

negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

- 5) Na uwagę zasługuje także fakt, że uczniowie rzadziej wskazywali nauczycieli jako osoby godne zaufania. Wskazane byłoby zorganizowanie spotkań dla wychowawców ze specjalistami z zakresu profilaktyki, podczas których nauczyciele mogliby zdobyć wiedzę na temat sposobów wzmocnienia relacji, zaufania i budowania zasobów chroniących. Pożądane byłoby zaaranżowanie odpowiednio poprowadzonych godzin wychowawczych z młodzieżą, na których nauczyciel będzie miał okazję pokazać się uczniom nie tylko jako osoba odpowiedzialna za sprawy organizacyjne i prowadzenie danego przedmiotu, ale także jako godny zaufania dorosły, który jest otwarty na trudne kwestie osobiste trapiące dzieci i młodzież.
- 6) Kolejnym wnioskiem związanym ze skutecznością profilaktyki jest konieczność planowania cyklicznych działań. Warunkiem zmiany postawy (a więc nadrzędnego celu oddziaływań profilaktycznych) jest ich regularne utrwalanie, zastępowanie zachowań destruktywnych konstruktywnymi oraz wspieranie uczniów w zdobywaniu wiedzy nie tylko na temat zagrożeń przyjmowanych przez nich postaw, ale także pomoc w gromadzeniu wiedzy na temat alternatywnych postaw tj. warunkujących poprawę jakości funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnym i rodzinnym. Jednym z elementów skutecznej profilaktyki jest także ewaluacja podejmowanych działań. Jej cel wiąże się z oceną skuteczności wprowadzanych zmian i planowaniu następnych.
- 7) Wśród postulowanych oddziaływań profilaktycznych należy wyróżnić:
  - a) zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów, które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego,
  - b) wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych oraz empatii.
- 8) Wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy.
- 9) Wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości. Kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej im samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nie odpowiedzialności.
- 10) Warto również wspomnieć, że obok oddziaływań kierowanych do uczniów, należy też planować szkolenia profilaktyczne dla grona pedagogicznego oraz rodziców. Jest to warunkiem inicjowania

zmian systemowych, a więc nie tylko pracy nad zasobami osobowymi uczniów, ale także kształtowania ich środowiska szkolnego oraz rodzinnego – głównych środowisk, w których funkcjonują.

3. Sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Badanie zostało przeprowadzone wśród 39 sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie miasta. Grupa badania stanowiła 31 kobiet i 8 mężczyzn. 29 respondentów to pracownicy punktów, natomiast 10 osób, to ich właściciele. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 39 lat.

Ten obszar przeprowadzonych badań miał na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień:

- 1) sprzedaż alkoholu osobom nieletnim,
- 2) sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym,
- 3) spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- 4) nieprzyjemne sytuacje zainicjowanych przez osoby spożywające alkohol.

Łącznie 75% badanych sprzedawców napojów alkoholowych wskazało, że alkohol zawarty w piwie oraz winie jest mniej groźny, jak ten zawarty w wódce. Świadczy to pośrednio o niskim poziomie świadomości badanych na temat szkodliwości napojów o potencjalnie niższej zawartości procentowej alkoholu.

Prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej.

Baza w mieście:

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolnie.
2. Punkt Konsultacyjno – Informacyjny ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Grupa AA „Tęcza”.
4. Świetlica Środowiskowa „Stokrotka” działająca przy Urzędzie Miasta Kolno, pełniąca funkcję placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie opiekuńczej.
5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kolnie.
6. Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Kolnie.
7. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w mieście Kolno.
8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie.

Miasto Kolno realizuje zadania dot. profilaktyki uzależnień w środowisku lokalnym poprzez m.in. rozdysponowanie ulotek, broszur, organizację pikników rodzinnych z programem przeciwdziałania uzależnieniom, diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych i rajdów rowerowych jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego. Współpracuje również z trzema kolneńskimi szkołami: Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Kolnie, Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Kolnie oraz Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kolnie. Wszystkie ww. szkoły realizują szkolne programy profilaktyczne.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadziła obowiązek realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W skład programu wchodzi zagadnienia zawarte w art. 4¹, które stanowią, że „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin”.

W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
7. Kompetencje członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Zasady finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019 oraz sposób realizacji zadań.
9. Harmonogram wydatków realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019.
10. Kontrolę realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019.

Opis realizacji ww. zadań wynikających z ustawy:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które w Polsce diagnozuje się na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – Rewizja X (ICD X).

Na podstawie badań wiadomo, że skuteczność leczenia uzależnienia od alkoholu zależy w dużym stopniu od nieprzerwanego zaangażowania pacjentów w trwające do 24 miesięcy programy terapeutyczne. Najczęściej na całość leczenia składa się:

- 1) program podstawowy, trwający od 6 do 8 tygodni w oddziałach całodobowych i dziennych lub ok. 6 miesięcy w placówkach ambulatoryjnych. Celem ich jest rozpoznanie uzależnienia, pobudzenie motywacji do podjęcia leczenia i nauka życia bez alkoholu.
- 2) programy: ponadpodstawowy (utrwalający zmianę) i dalszego zdrowienia (pogłębiony), trwające od czasu ukończenia programu podstawowego, od 12 do 18 miesięcy, których celem jest nauka zapobiegania nawrotom czynnego uzależnienia, nauka radzenia sobie bez alkoholu z emocjami, relacjami itp.

Aby przeprowadzić skuteczną terapię niezbędna jest praca terapeutyczna z pacjentem przez okres do 24 miesięcy.

Poziom finansowania świadczeń w zakresie leczenia uzależnień przez NFZ zabezpiecza najczęściej realizację tylko podstawowego programu psychoterapii uzależnienia lub tylko część świadczeń w ramach programu podstawowego.

- 1) Rekomenduje się zakup ponadpodstawowego programu terapii uzależnienia lub elementów brakujących programu podstawowego, ponadpodstawowego i pogłębionego, tak aby pacjenci otrzymali pełną, kompleksową, a nie tylko podstawową ofertę leczenia.
- 2) Rekomendowanym standardem są również cotygodniowe indywidualne spotkania pacjentów z terapeutami prowadzącymi ich leczenie, np. zakup indywidualnych sesji psychoterapeutycznych.
- 3) Rekomenduje się poszerzenie ofert placówek leczenia uzależnienia od alkoholu o programy nakierowane na ograniczenie spożywania alkoholu i zakup takich programów oraz finansowe wspieranie szkoleń terapeutów w zakresie umiejętności pracy terapeutycznej ukierunkowanej na ograniczenie spożywania alkoholu przez pacjentów. Programy ograniczania picia to oddziaływania grupowe bądź indywidualne, które są nakierowane na wypracowanie zdyscyplinowanego wzoru konsumpcji alkoholu zgodnie z ustalonym z terapeutą planem picia zawierającym zestaw zasad dotyczących spożywania napojów alkoholowych (częstość, kontekst, czas i miejsce oraz ilość). Te programy skierowane są do osób, u których rozpoznano łagodniejszą formę uzależnienia oraz do pijących szkodliwie.
- 4) Programy terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem.

Z terapeutycznego punktu widzenia w pracy z młodymi ludźmi ważne są wyjazdy terapeutyczne, turnusy rehabilitacyjne, zajęcia treningowe. Integralną część programu powinny także stanowić zajęcia edukacyjno-terapeutyczne dla rodziców/opiekunów oraz praca terapeutyczna z całą rodziną.

- 5) Programy pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową.

W rodzinach z problemem alkoholowym nierzadko dochodzi do przemocy. Dlatego niezwykle istotne jest, aby w placówkach leczenia uzależnienia była prowadzona wstępna diagnoza zjawiska przemocy domowej u każdego nowego pacjenta. Miasto więc powinno wspierać finansowo zakup takich programów, a także wyposażyć biblioteki placówek w publikacje o tematyce przemocy oraz zadbać o przeszkolenie w tym kierunku wybranych pracowników leczących osoby uzależnione.

- 6) Programy redukcji szkód. Program taki ma na celu ograniczenie szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych pijącego klienta i poprawa jego funkcjonowania w środowisku społecznym. Celem nie jest abstynencja ani ograniczenie konsumpcji, ale zmniejszenie konsekwencji wynikających z uzależnienia od alkoholu osoby pijącej i jej otoczenia. Programy te mogą być realizowane w PTU we współpracy z OPS i dofinansowane przez samorządy gmin jako nisko progowa forma pomocy osobom ciężko uzależnionym, które nie kwalifikują się do programów nakierowanych na całkowitą abstynencję ani do programów ograniczania picia.
- 7) Dofinansowanie kształcenia pracowników placówek w szczególności dofinansowanie obligatoryjnych szkoleń do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień. Miasto powinno dofinansować szkolenia terapeutów, odbywające się w ramach zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników placówek leczenia uzależnienia od alkoholu. Szczególnie istotne jest uczestnictwo w programie szkolenia w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień. Stosowną w tym przypadku podstawą prawną dofinansowania jest zapis w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 8) Dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego. Psychologowie oraz lekarze powinni uczestniczyć w konferencjach, szkoleniach, treningach, warsztatach doszkalających ich umiejętności zawodowe, po uprzednim złożeniu wniosku od dyrektora placówki leczenia odwykowego do samorządów terytorialnych.
- 9) Finansowania superwizji klinicznej pracowników placówek leczenia uzależnienia od alkoholu po uprzednim złożeniu wniosku od dyrektora placówki leczenia uzależnienia do jednostki samorządu terytorialnego w tym finansowanie superwizji pracy specjalistów i instruktorów terapii uzależnień oraz osób pozostających w programie szkolenia. Jeśli jest taka potrzeba dofinansowanie również pracy konsultanta programu terapeutycznego w placówce leczenia uzależnienia.
- 10) Dofinansowanie remontu i adaptacji placówek leczenia uzależnienia. Samorząd terytorialny może przekazać środki na zapewnienie właściwych warunków materialnych (i lokalowych) do prowadzenia terapii.

11) Doposażenie placówek leczenia odwykowego.

Do realizacji zadań statutowych placówki leczenia uzależnienia potrzebne jest wyposażenie placówki w podstawowe meble oraz sprzęt, jak np.: alkomat, kserokopiarka, telewizor, odtwarzacz DVD, dyktafon, materace, tablice, kamera do nagrywania, sesji komputer z podłączeniem do Internetu i inne. Jednostka samorządu terytorialnego może pomóc w uzupełnieniu wyposażenia placówki, ułatwiając jej realizację programów leczenia.

12) Zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówce.

Systematyczne zakupy materiałów edukacyjnych na rzecz placówek leczenia uzależnienia od alkoholu bardzo ułatwia pracę terapeutyczną. Mogą to być: książki, broszury, ulotki, czasopisma tj. „Świat problemów”, „Remedium”. Szczególnie cenną pozycją dla terapeutów jest dwumiesięcznik „Terapia uzależnienia i współuzależnienia”. Prenumerata tego czasopisma przez samorząd na rzecz placówek leczenia uzależnienia ułatwi dostęp terapeutów i lekarzy do współczesnej wiedzy i praktyki klinicznej w leczeniu uzależnień.

13) Tworzenie oferty pomocy dla osób niesłyszących pijących problemowo.

Rekomenduje się finansowanie nauki języka migowego dla specjalistów psychoterapii uzależnień, szkoleń w obszarze leczenia osób uzależnionych, dla psychologów będących doradcami osób z uszkodzonym słuchem lub finansowanie pracy tłumaczy migowych, przynajmniej na etapie pierwszego kontaktu osoby niesłyszącej z placówką.

14) Dofinansowanie programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia.

Wskazane jest, aby samorząd terytorialny dofinansował różne formy rehabilitacji osób uzależnionych, tym bardziej, że są one w bardzo ograniczonym zakresie finansowane przez NFZ i pomoc społeczną. Szczególnie rekomenduje się finansowanie aktywizacji zawodowej osób uzależnionych oraz wzmożonych oddziaływań rehabilitacyjnych wobec osób bezdomnych.

15) Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz utrzymanie budynku.

Podstawowe zadania punktu konsultacyjnego:

- a) motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- b) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- c) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, ewentualne uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu),

- d) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
  - e) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
  - f) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.
- 16) Możliwość zorganizowania pielgrzymki trzeźwościowej do Lichenia lub Częstochowy dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.
- 17) Opłacenie kosztów biegłego psychologa i psychiatry orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- 18) Dofinansowanie Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w kwocie 3000 zł, lub wsparcie bieżącego funkcjonowania Poradni Terapii Uzależnień w Kolnie.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Dofinansowanie pracy terapeutycznej z rodziną.
- Wskazane jest, aby placówki leczenia uzależnienia w podstawowym programie terapii osób uzależnionych, organizowały sesje rodzinne i spotkania konsultacyjne dla rodzin, a w programie ponadpodstawowym i pogłębionym terapię par, terapię rodzinną lub wybrane treningi zachowań, np.: komunikacji rodzinnej, umiejętności wychowawczej, bliskości. Dla miasta może to oznaczać konieczność zakupu programów zdrowotnych lub świadczeń z tego zakresu albo też pokrycie kosztów dodatkowych szkoleń i materiałów edukacyjnych dla pracowników placówek leczenia uzależnienia od alkoholu.
- 2) Programy psychoterapii współuzależnienia.
- Współuzależnienie nie jest chorobą. Jest to efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. Programy pomocy dla osób współuzależnionych realizowane są najczęściej w poradniach. Po wystąpieniu z wnioskiem o dofinansowanie placówki lecznictwa odwykowego w program psychoterapii współuzależnienia, gmina może zakupić program, ponieważ jest on rekomendowany przez PARPA.
- 3) Programy pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików.
- Efektom doświadczeń wyniesionych z życia w rodzinie z problemem alkoholowym mogą być pewne utrwalone schematy zachowań i reakcji emocjonalnych, które utrudniają osiągnięcie zadowolenia i satysfakcji z życia, a zwłaszcza nawiązywanie bliskich relacji z innymi ludźmi w dorosłym życiu. Powstały na tym tle zespół zaburzeń przystosowania nazywany jest przez terapeutów syndromem

dorosłego dziecka alkoholika (DDA). Pomoc może przybierać różne formy. Może to być: edukacja, poradnictwo, interwencja kryzysowa, pomoc psychologiczna w rozwoju osobistym, motywowanie do podjęcia psychoterapii (pomoc o charakterze krótkotrwałym), psychoterapia (krótko i średnioterminowa). Pomaganie osobom z syndromem DDA może oznaczać dla miasta podjęcie działań w zakresie zakupu programów pomocy profesjonalnej dla tej grupy pacjentów (grup wsparcia, rozwoju osobistego, psychoterapii) oraz szkoleń podnoszących kompetencje specjalistów psychoterapii uzależnień w tym obszarze.

4) Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

Na podstawie badań naukowych określono, że w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 roku życia ma rodziców z problemami wynikającymi z picia. Populacja ta stanowi 13% tej grupy wiekowej. Odsetek ten waha się od 11% wśród dzieci do 4 roku życia do prawie 15% w grupie wiekowej 13 – 17 lat.

a) Udzielanie pomocy dzieciom z problemem alkoholowym jest jednym z priorytetowych zadań samorządów lokalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa prowadzenie placówek wsparcia dziennego. Zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018.998) „Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny z systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo – wychowawczej, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej”. Zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt. 1 ww. ustawy, Świetlica Środowiskowa „Stokrotka” działająca przy Urzędzie Miasta Kolno, jest placówką wsparcia dziennego i prowadzona jest w formie opiekuńczej. Natomiast art. 24 ust. 2 ustawy mówi, iż placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku:

- opiekę i wychowanie,
  - pomoc w nauce,
  - organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.
- b) Ubezpieczenie budynku od OC oraz sprzętu elektronicznego służącemu dzieciom ze świetlicy.
- c) Opłata abonamentowa radiowo – telewizyjna za cały rok w Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka”.
- d) Finansowanie zajęć profilaktycznych i opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

- e) Dofinansowanie obozów i wyjazdów o charakterze profilaktyki uzależnień dla dzieci z rodzin alkoholowych i rodzin z grupy ryzyka z miasta Kolno, organizowanych przez inne instytucje np. Kościoły.
  - f) Finansowanie kolonii letnich lub wycieczek o charakterze profilaktyki uzależnień dla dzieci z rodzin alkoholowych i z rodzin z grupy ryzyka, pochodzących z miasta Kolno, organizowanych przez Urząd Miasta Kolno ze środków profilaktyki alkoholowej w tym opłata OC i NW kolonii. Zatrudnienie na umowy – zlecenia kierownika kolonii i wychowawców kolonii oraz w razie potrzeby pielęgniarkę. Ewentualny zakup ubezpieczenia OC dla kierownika i wychowawców na czas trwania kolonii lub wycieczek w wakacje i ferie.
  - g) Remont i wyposażenie budynku Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka” (m. in.. zakup nowych mebli do świetlicy i Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień.
  - h) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym.
  - i) Dofinansowanie bieżącej działalności placówek, w których prowadzona jest praca z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym.
  - j) Finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka” na podstawie art. 4¹ ust. 1 pkt 3. Finansowanie paczek świątecznych dla dzieci ze Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka” oraz kolacji wigilijnej w restauracji wybranej z najlepszej oferty cenowej i paczek świątecznych dla dzieci.
  - k) Organizowanie lokalnych narad, seminariów i konferencji i lokalnych kampanii w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym i dzieciom z FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych).
- 5) Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- a) Upowszechnienie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym:
    - prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych,
    - włączenie się do ogólnopolskich akcji promujący życie bez przemocy,
    - finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie
  - b) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń i warsztatów.
  - c) Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.

- d) Udział sekretarza Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- e) Zwiększenie dostępności i podniesienia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.
- f) Współpraca interdyscyplinarna z Policją, MOPS, PCPR, szkołami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- 1) Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. Do zadań samorządu lokalnego należy wspieranie tych placówek, np. poprzez podnoszenie kompetencji nauczycieli czy realizatorów programów profilaktycznych, a przede wszystkim wdrażanie programów o potwierdzonej skuteczności i programów rekomendowanych.
- 2) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów.
- 3) Realizację programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi w tym obszarze.
- 4) Wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży upijającej się.
- 5) Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderkich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia.
- 6) Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
- 7) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- 8) Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych.
- 9) Współpraca ze szkołami na rzecz promocji zdrowia i wskazywania alternatywnych form spędzania czasu wolnego z dala od używek np. rajd rowerowy, wycieczki połączone z konkursami i zabawami o charakterze profilaktyki uzależnień.
- 10) Zatrudnienie na umowę – zlecenie nauczyciela zajęć muzycznych. Zajęcia będą prowadzone dla chętnych dzieci ze Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka”.
- 11) Zatrudnienie wychowawcy do placówki wsparcia dziennego działającej w formie opiekuńczej/ Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka”.

Edukacja publiczna w zakresie profilaktyki alkoholowej.

W interesie każdego samorządu leży poinformowanie społeczności lokalnej o tym, gdzie i jak szukać pomocy w sytuacjach związanych z negatywnymi konsekwencjami używania alkoholu.

Rekomenduje się rozpowszechnienie informacji z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy lub powiatu.

- 1) Prowadzenie lokalnych kampanii np.: „Przeciw pijanym kierowcom”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Stop przemocy”.
- 2) Udział i finansowanie działań w ramach obchodów Podlaskich Dni Rodziny.
- 3) Prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych.
- 4) Pozyskiwanie patronatów dla podejmowania działań
- 5) Edukacja lokalnych decydentów i radnych w zakresie wagi i skali problematyki alkoholowej poprzez zapraszanie ich do lokalnych debat, kampanii edukacyjnych, udziału w imprezach profilaktycznych oraz zapoznanie z ogólnopolską i lokalną diagnozą problemów alkoholowych.

Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

- 1) Kampanie społeczne.
- 2) Nawiązanie kontaktu ze szkołami ponadgimnazjalnymi w celu wprowadzenia cyklu zajęć profilaktycznych poświęconych bezpieczeństwu komunikacyjnemu.
- 3) Realizacja programów profilaktycznych w szkołach nauki jazdy.
- 4) Finansowanie programów profilaktyki alkoholowej dla kierowców zawodowych.
- 5) Organizowanie programów psychokorekcyjnych dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości lub stanie po spożyciu alkoholu.

Działania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.

- 1) Wdrażanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
- 2) Finansowanie szkoleń dla personelu medycznego w obszarze WRKI.
- 3) Zakup materiałów edukacyjnych dla personelu medycznego i pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1) Udostępnienie lokalu dla grupy „AA”.
- 2) Wspieranie grup samopomocowych.

- 3) Prowadzenie systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie miasta z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.
- 4) Zakup pomocy z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy do szkół, bibliotek, leczenia odwykowego, punktu konsultacyjnego i Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka”.

5. **Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

Powyższy zapis oznacza, że w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt, miasto może podejmować interwencje oraz występować przed sądem z aktem oskarżenia jako oskarżyciel publiczny bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratury.

6. **Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.**

W 2019 roku gmina nie przewiduje tworzenia Centrum Integracji Społecznej.

7. **Kompetencje członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.**

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolnie w obecnym składzie została powołana Zarządzeniem Nr 24/15 Burmistrza Miasta Kolno z dnia 28 stycznia 2015 r. Podstawowe kompetencje MKRPA to:

- 1) Praca z klientem, motywowanie do abstynencji. Zakres: uzależnienie od alkoholu, picie ryzykowne, picie szkodliwe oraz strategie pomocy, w tym programy redukcji szkód oraz programy ograniczania picia.
- 2) Występuje przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego lub świadka.
- 3) Rodzina z problemem alkoholowym, w tym współuzależnienie.
- 4) Sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym oraz strategie pomocy organizowanej w środowisku lokalnym z uwzględnieniem pracy socjoterapeutycznej.
- 5) Zjawisko przemocy w rodzinie – aspekty prawne i psychologiczne, praca w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych, procedura „Niebieskie Karty” z uwzględnieniem roli gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 6) Skuteczne strategie profilaktyczne, wiedza o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących, profilaktyka szkolna, środowiskowa i rodzinna, standardy programów profilaktycznych oraz ich ewaluacja.
- 7) Diagnoza problemów alkoholowych w środowisku lokalnym.
- 8) System rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce oraz budowanie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i ich ewaluacja.

- 9) Zasady wydawania i cofania zezwoleń oraz prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- 10) Lokalne strategie ograniczania dostępności alkoholu, w tym zawartość merytoryczna uchwał podejmowanych przez rady gmin na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 11) Kontakt z klientem gminnej komisji – osobą uzależnioną, współuzależnioną, osobą doświadczającą przemocy i stosującą przemoc.

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Wynagrodzenie dla członków MKRPA za udział w posiedzeniu komisji wynosi:
  - a) przewodniczący Komisji – w wysokości 18% najniższego wynagrodzenia krajowego ustalonego Zarządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej,
  - b) członkowie Komisji po 15% minimalnego wynagrodzenia.
- 2) Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi lista obecności z posiedzenia Komisji.
- 3) W przypadku brania udziału w jednym dniu w kilku czynnościach wymienionych w zadaniach Komisji, przysługuje jedno wynagrodzenie.

Wynagrodzenie nie przysługuje członkom Komisji będącym pracownikami Urzędu Miasta Kolno.

8. Zasady finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019 oraz sposób realizacji zadań.

Rada Miasta Kolno przyjmuje stosowną uchwałą sposób i realizację programu oraz zleca realizację programu Burmistrzowi. Burmistrz jest wykonawcą uchwalonego programu.

1. Finansowanie.

Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019 są dochody własne gminy, w tym uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z budżetem miasta w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

2. Harmonogram.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019 ma charakter ramowy i może ulec zmianie w przypadku nowelizacji zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Realizacja programu wymaga corocznie szczegółowego określenia zadań opracowanych w harmonogramie wraz z preliminarzem wydatków, który jako część integralna programu zostanie przyjęty uchwałą Rady Miasta Kolno.

3. Sposób realizacji zadań.

Burmistrz Miasta realizuje program za pośrednictwem powołanego Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który:

- 1) Współdziała z MKRPA.
- 2) Współpracuje z realizacji zadań z MOPS.
- 3) Koordynuje działania podmiotów, którym zlecane są zadania miejskiego programu.
- 4) Współpracuje ze szkołami, sądem, prokuraturą, policją, grupami samopomocowymi.

4. Monitorowanie.

Monitoring poszczególnych zadań wynikających z realizacji programu będzie przeprowadzony na podstawie sprawozdań od instytucji, osób odpowiedzialnych za ich realizację. Na podstawie analizy realizowanego programu i sprawozdań, koordynujący program Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządzi zbiorcze sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Miasta Kolno do dnia 31 marca 2020 r.

9. Harmonogram wydatków realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019.

Lp.	Zadania do realizacji	Sposoby realizacji	Osoba lub instytucja odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty w zł
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.	<ol style="list-style-type: none"> 1) W razie potrzeb zakup ponadpodstawowego programu terapii uzależnienia lub elementów brakujących programu podstawowego, ponadpodstawowego i pogłębionego. 2) W razie potrzeb cotygodniowe indywidualne spotkania pacjentów z terapeutami prowadzącymi ich leczenie. 3) W razie potrzeb poszerzenie ofert placówek leczenia uzależnienia o programy skierowane na ograniczenie spożywania alkoholu i zakup takich programów oraz finansowe wspieranie szkoleń terapeutów w zakresie umiejętności pracy terapeutycznej ukierunkowanej na ograniczenie spożywania alkoholu przez pacjentów. 4) W razie potrzeb zakup programu terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem. 5) W razie potrzeb zakup pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową. 6) W razie potrzeb dofinansowanie programu redukcji szkód wynikających z nadmiernego spożywania napojów alkoholowych. 7) Dofinansowanie szkoleń terapeutów podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe w pracy z osobami uzależnionymi. Specjalista psychoterapii uzależnień i instruktor psychoterapii uzależnień, po uprzednim złożeniu wniosku na szkolenie pracownika od dyrektora placówki leczenia uzależnienia działającego na terenie gminy. 8) Dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego po uprzednim złożeniu wniosku na szkolenie pracownika od dyrektora placówki lecznictwa odwykowego działającego na terenie gminy. 9) Finansowanie superwizji klinicznej pracowników placówek leczenia uzależnienia od alkoholu po uprzednim złożeniu wniosku na szkolenie pracownika od dyrektora placówki leczenia uzależnienia. 	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	22 000,00

		<p>10) Dofinansowanie remontu i adaptacji placówek leczenia uzależnienia.</p> <p>11) Doposażenie placówek leczenia odwykowego.</p> <p>12) Zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówce. Prenumerata „Świat problemów”, „Remedium”, „Terapia Uzależnienia i Współuzależnienia”</p> <p>13) W razie potrzeb, tworzenie ofert pomocy dla osób niesłyszących pijących problemowo, poprzez finansowanie nauki języka migowego dla specjalistów psychoterapii uzależnień, po uprzednim złożeniu wniosku na szkolenie pracownika od dyrektora placówki leczenia uzależnienia.</p> <p>14) Finansowanie aktywizacji zawodowej osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia.</p> <p>15) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i utrzymanie budynku.</p> <p>16) W razie potrzeb zorganizowanie pielgrzymki trzeźwościowej do Lichenia lub Częstochowy dla osób z rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p>17) Opłacanie kosztów biegłego psychologa i psychiatry orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.</p> <p>18) Dofinansowanie Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży lub wsparcie bieżącego działania Poradni Terapii Uzależnień w Kolnie.</p>			
2.	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</p>	<p>1) Dofinansowanie pracy terapeutycznej z rodziną, po uprzednim złożeniu wniosku przez dyrektora placówki leczenia odwykowego.</p> <p>2) Dofinansowanie programu psychoterapii współuzależnienia, po uprzednim złożeniu wniosku przez dyrektora placówki leczenia odwykowego.</p> <p>3) Programy pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików (DDA) w formie np.: terapii, edukacji, poradnictwa, interwencji kryzysowej, pomocy psychologicznej, po uprzednim złożeniu wniosku przez dyrektora placówki leczenia odwykowego.</p>	<p>Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>Cały rok</p>	<p>35 000,00 całość wydatków w rozdziale 2</p>

		<p>Pomoc dzieciom z rodzin alkoholowych</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej tj. Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka”, działającej przy Urzędzie Miasta Kolno. 2) Ubezpieczenie budynku od OC i NW. 3) Opłata abonentowa, radiowo-telewizyjna za cały rok w Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka”. 4) Finansowanie zajęć profilaktycznych i opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. 5) Dofinansowanie obozów i wyjazdów charakterze profilaktyki uzależnień dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i z rodzin z grupy ryzyka z miasta Kolno, organizowanych przez inne instytucje np. kościoły, szkoły itp. 6) Finansowanie kolonii letnich o charakterze profilaktyki uzależnień dla dzieci z rodzin alkoholowych i z rodzin z grup ryzyka, pochodzących z miasta Kolno, organizowanych przez Urząd Miasta Kolno, w tym opłata OC i NW kolonii, zatrudnienie na umowy zlecenia kierownika kolonii i wychowawców oraz w razie potrzeby pielęgniarkę. Ewentualny zakup OC dla kierownika i wychowawców na czas trwania kolonii lub wycieczek w wakacje i ferie. 7) Remont i wyposażenie budynku Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka” (m.in. zakup nowych mebli do świetlicy i Punktu Konsultacyjnego) 8) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dzieckiem z rodzin z problemem alkoholowym. 9) Dofinansowanie bieżącej działalności placówek, w których prowadzona jest praca z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym. 10) Finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka”. 11) Finansowanie paczek świątecznych dla dzieci ze Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka” oraz kolacji wigilijnej. 			
--	--	--	--	--	--

		<p>12) Organizowanie lokalnych narad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.</p> <p>13) Rekomendowane jest finansowanie zatrudnienia pracowników w placówce wsparcia dziennego realizujących zadania określone w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.</p> <p>Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.</p> <p>1) W razie potrzeb zapewnienie dostępności specjalistów lub podniesienia ich kompetencji przygotowując do pracy z członkami rodzin z problemem przemocy – dorosłymi i dziećmi.</p> <p>2) W razie potrzeb wdrażanie i finansowanie metod pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, mających na celu zwiększenie umiejętności radzenia sobie z przemocą (programy, warsztaty).</p> <p>3) W razie potrzeb organizowanie szkoleń, konferencji i seminariów z zakresu poznawania mechanizmów zjawiska przemocy w rodzinie, specyfiki funkcjonowania osób doświadczających przemocy w rodzinie i stosujących przemoc, konsekwencji życia w rodzinie z problemem przemocy, zasad kontaktu z klientem oraz szkolenia dla służb zajmujących się pomaganiem osobom krzywdzonym i doświadczającym przemocy (w tym lekarze rodzinni).</p> <p>4) Prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno – edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci.</p> <p>5) Prowadzenie i finansowanie programów profilaktyki przemocy i programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne.</p>			
3.	<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących</p>	<p>1) Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży (wdrażanie programów o sprawdzonej skuteczności).</p> <p>2) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów.</p>	<p>Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania</p>		67 000,00

	<p>w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3) Realizacja programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi z tym obszarze. 4) Wdrażanie w razie potrzeb programów profilaktyczno – interwencyjnych dla młodzieży upijającej się. 5) Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderkich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia. 6) Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży. 7) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. 8) Zatrudnienie na umowę zlecenie nauczyciela zajęć muzycznych. Zajęcia będą prowadzone dla chętnych dzieci ze Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka”. 9) Zatrudnienie wychowawcy do placówki wsparcia dziennego działającej w formie opiekuńczej/ Świetlicy Środowiskowej „Stokrotka” 10) Realizacja pozalekcyjnych zadań sportowych. 11) Współpraca ze szkołami na rzecz promocji zdrowia i wskazywania alternatywnych form spędzania czasu wolnego z dala od używek np. rajd rowerowy/wycieczki połączone z konkursami i zabawami o charakterze profilaktyki alkoholowej. <p>Edukacja publiczna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Prowadzenie lokalnych kampanii np. „Przeciw pijanym kierowcom”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Stop przemocy”. 2) Udział i finansowanie działań w ramach obchodów Podlaskich Dni Rodziny. <p>Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kampanie społeczne. 2) Finansowanie i realizacja programów profilaktycznych w szkołach nauki jazdy. 	<p>Problemów Alkoholowych</p>		
--	---	--	-------------------------------	--	--

		<p>3) Finansowanie programów profilaktyki alkoholowej dla kierowców zawodowych.</p> <p>4) W razie możliwości organizowanie programów psychokorekcyjnych dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości lub stanie po spożyciu alkoholu.</p> <p>Działania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.</p> <p>1) Wdrażanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.</p> <p>2) Finansowanie szkoleń dla personelu medycznego w obszarze WRKI.</p> <p>3) Zakup materiałów edukacyjnych dla personelu medycznego i pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej.</p>			
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	<p>1) Udostępnianie lokalu dla grupy „AA”.</p> <p>2) Zakup pomocy z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy do szkół, bibliotek, lecznictwa odwykowego, punktu konsultacyjnego i świetlicy środowiskowej.</p>	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	Ulotki, broszury, miesięczniki ujęte w rozdziałach powyżej
5.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kolnie	<p>1) Korespondowanie z Prokuraturą Rejonową w Kolnie, z Komendą Powiatową Policji w Kolnie, z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.</p> <p>2) Wynagrodzenie dla MKRPA w Kolnie.</p>			19 000,00
6.	Wynagrodzenie pracowników wraz z pochodnymi (pełnomocnik i referent)	Zabezpieczenie środków finansowych na wynagrodzenie pełnomocnika i dwóch referentów	Urząd Miasta Kolno	Cały rok	90 000,00

10. Kontrola realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019.

Realizatorem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w mieście Kolno na rok 2019 jest Burmistrz Miasta Kolno.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa Burmistrzowi Miasta Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w terminie do końca lutego za rok poprzedni. Burmistrz Miasta składa Radzie Miasta Kolno sprawozdanie z wykonania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w terminie do końca I kwartału roku następnego.

Środki finansowe na wykonanie niniejszego programu pochodzą z budżetu miasta, w tym w szczególności z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.